

rie N-ové a Anny S-ové, musí napřed zjistiti, jsou-li tu vůbec formální předpoklady ústní závěti, t. j. může-li vůbec býti předpokládána ústní závěť, co do obsahu a zevní formy náležitě zřízená, neboť kdyby bylo nade vši pochybnost jisto, že tu není těchto předpokladů, existence ústní závěti tedy nadobro by byla vyloučena, bylo by odmítnouti přihlášku pro patrný nedostatek titulu dědického práva. Proto byl okresní soud nejen oprávněn, nýbrž dle §u 2 čís. 5 nesp. pat. přímo povinen, vyšetřiti z moci úřední všechny okolnosti a poměry, které mohou míti vliv na jeho rozhodnutí, a tudíž i vyslechnouti osoby, jež se podepsaly na listině ze dne 16. listopadu 1922, po případě další osoby přezvědné (Janu S-ovou, Marii N-ovou), a nelze tedy vytýkati patrnou nezákonnost opatření prvního soudu, jímž poukázal soudní kancelář, aby oběslala tyto osoby. Že by byl první soudce nařídil výslech svědků poslední vůle dle §§ 65, 66 nesp. pat., není z jeho opatření nikterak zjevno; vývody dovolacího rekursu, jimiž stěžovatelka dokazuje nepřípustnost takového výslechu, nemají tudíž zatím podkladu. Otázku, zda může v tomto případě neplatná písemná závěť býti zachována v platnosti jako závěť ústní, po případě je-li tu platná ústní závěť, bude ovšem, pokud by nepostačily prostředky nesporného řízení (§ 2 čís. 7 nesp. pat.), nutno řešiti ve sporu, který bude zahájen dle §u 125 nesp. říz.

Čís. 2599.

Byl-li poškozen oděv, jest zásadně odčinit škodu dodáním oděvu nového, nikoliv pouhou jeho opravou.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 376/22.)

Žalobce roztrhl si v kavárně žalovaného o hřebík, vyčnívající ze židle, kalhoty nového obleku, jež si pořídil za 1700 Kč. Žalobou domáhal se předání nových kalhot téže látky nebo proti vydání poškozeného obleku zaplacení 1700 Kč. Procesní soud první stolice přiznal žalobci 160 Kč. Odvolací soud k odvolání obou stran rozsudek potvrdil a odvětil k odvolání žalovaného po právní stránce v důvodech: V první řadě dlužno uvést poškozenou věc v předešlý stav. Měly by proto poškozené kalhoty býti opět uvedeny v bezvadný stav (§ 1323 obč. zák.). Ježto však to není možno, musí žalovaný nahraditi odhadní cenu poškozených kalhot, pokud se týče jich znehodnocení. Ježto dle znalce měly kalhoty v čase poškození cenu 360 Kč, po provedené opravě pak pouze 200 Kč, byly znehodnoceny o 160 Kč, jež byly žalobci právem přičteny, to tím spíše, že oprava stala se na náklad žalovaného a to bezvadně. O znehodnocení celého oděvu bylo by lze pouze tehdy mluvit, kdyby kalhoty, vesta a kabát tvořily celek. Leč jest známo, že i v lepší společnosti nosí se kabát a kalhoty z rozdílných látek.

Nejvyšší soud změnil rozsudky nižších soudů v ten smysl, že uznal právem, že žalovaný jest povinen, předati žalobci proti odevzdání poškozených kalhot nové kalhoty z téže látky, nevyhověl však dovolání co do alternativního žalobního nároku na zaplacení 1700 Kč.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., nelze upřít částečné oprávněnosti. Dle Šu 1323 obč. zák. musí obnoven býti předešlý stav, aby se škoda nahradila, a jen tehdy, když toto obnovení nelze provést, dlužno nahraditi poškozenému odhadní cenu. Obnovení předešlého stavu znamená, vrátiti touž věc aneb při zastupitelných věcech předati poškozenému jinou věc téhož druhu. Tím plní se, o co zákonodárce na prvním místě usiloval nařízením, by byl obnoven předešlý stav. V tomto případě žalovaný ani netvrdil, že by nebylo možné, předati žalobci na místě poškozených kalhot nové kalhoty z téže látky a že takové látky již vůbec není. Náhrada věcí je tedy možná a kalhoty nelze považovati za věc nenahraditelnou. Odevzdáním opravených kalhot a zaplacením částky 160 Kč není obnoven předešlý stav, neboť žalobce měl před poškozením bezvadný oblek, kdežto dle rozhodnutí nižších soudů měl by pouze bezvadný kabát a bezvadnou vestu a nemohl by se dle znaleckého posudku vzhledem k poškození kalhot ani volně pohybovati. Jelikož není prokázáno, že prvotní nárok dle Šu 1323 obč. zák. na obnovení předešlého stavu není splnitelným, není žalobce povinen, spokojiti se s jiným způsobem náhrady škody. Názor odvolacího soudu, že obnovení předešlého stavu je vyloučeno proto, že není možným, by poškozené kalhoty byly uvedeny ve stav nepoškozený, odpovídá ovšem technickým a fysickým pravidlům, avšak nikoli duchu občanského zákona o náhradě škody, jenž, jak výše doličeno, předpisuje v první řadě náhradu in natura. Slušelo se proto dovolání částečně vyhověti a žalovaného odsouditi, by předal žalobci do 4 týdnů (§ 409, druhý odstavec c. ř. s.) proti odevzdání poškozených kalhot nové kalhoty z téže látky. Jinak dovolání není odůvodněno. Žalobce alternativního nároku na zaplacení částky 1700 Kč neodůvodnil po zákonu a nevěděl, že podkladem této žádosti jest alternativní závazek žalovaného, naopak tvrzením, že náhrada in natura jest možná, podkopával půdu alternativní žádosti o zaplacení uvedené částky. Že zde nejde o alternativní zmocnění ve smyslu Šu 410 c. ř. s., jest zřejmo z doslovu žalobní žádosti. Nižší soudy zamítly tento alternativní nárok jako část žalobní žádosti, aniž by si žalobce byl do toho stěžoval. Žalovaný navrhoval, by žaloba byla zamítnuta, v čemž jest obsažen též návrh na zamítnutí alternativního nároku na zaplacení částky 1700 Kč. V tomto směru bylo tedy dovolání zamítnouti.

Čís. 2600.

Byl-li za bagatelního sporu o peněžitou částku učiněn mezitimní určovací návrh podle Šu 236 (§ 259) c. ř. s. s oceněním hodnoty přes 100 Kč, lze o obou nárocích rozhodnouti tímž rozsudkem; co do onoho platí pak předpisy o opravných prostředcích řízení bagatelního, co do tohoto předpisy o opravných prostředcích řízení řádného.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 491/22.)